

Stef Gewirtzen. Grafisch entwerfer

De eerste plaatopname

Lochem, Hemelvaartsdag 1975.

Mijn toenmalige zwagers Carlier, onder leiding van Joost, de oudste van de drie, organiseerden al een jaar of zeven een popfestival in het openluchttheater in Lochem. Ik had het jaar daarvoor in een felgeel, blits pak de bands aangekondigd en het jaar dáárvoor opgetreden.

Als action painter cq event-kunstenaar, dat wil zeggen: ik overgoot naakte vrijwilligers met verf en liet ze over grote stukken wit papier rollen. Die afdrucken werden gepresenteerd als belangrijke, hoogstaande moderne kunstuitingen. Ik was inmiddels al jaren met Jan Manschot, Ferdi Jolij, de gebroeders Jan en Huub Kolkman en Willem van Dijk aan het repeteren met een bandje en dat begon aardig vorm te krijgen. Uiteraard vroeg ik in de winter, na een optreden op de Kunstacademie in Enschede, aan Joost of we op Hemelvaartsdag mochten optreden. Ik had de band uitvoerig aangeprezen maar niemand nam de

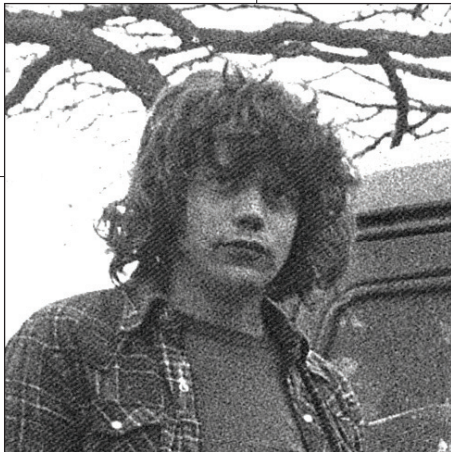
moeite om bij een repetitie te komen kijken. En gelijk hadden ze repetities zijn een kwelling voor ieders oor, maar dat geheel terzijde. Na herhaaldelijk aandringen gaf Joost toe.

„Nou vooruit dan. Jullie mogen beginnen om 9 uur.”

Het was die morgen fantastisch mooi weer en waarachtig, om 9 uur waren er al een paar duizend mensen. Ik herinner me nog erg goed dat het publiek vooral blauw (denim) gekleed was. Als ouwe hippie viel me dat op. We hadden 2 of 3 nummers gespeeld, waaronder ‘Six days on the road’ met Jan Kolkman op lapsteel. Het publiek tolereerde ons. Niemand riep „Boeh!” Als 4de op de lijst stond ‘Drieteri-je Blues’. Na een voor ons doen lang blues-intro zong ik langzaam

*Ik zat laatst de drieten op de plee
Ik persen as 'n idioot
Moar 't duurden wel een uur of twee
Eindelijk kwam d'r een grote köttel stront
en die stonk zo afschuwelijk
ik sodemieteren bi-jnoa op de grond
o yeah, toen kreeg ik de blues*

en goed articulerend: De reactie na de eerste zin was indrukwekkend. Ten eerste bij het publiek, maar vooral ook bij mezelf. Naar later bleek ook bij Willem Terhorst, die toen nog in het publiek stond. En zeker ook bij Joost Carlier. Hij had met de rug naar de band toe naar het publiek staan kijken en zei: "Ik word jullie manager! Meteen alle Nederlandse en Engelse

Joost Carlier

nummers eruit gooien, alleen maar lekker ruige teksten in het Achterhoeks! Ik schaf een goeie zanginstallatie aan (hij had vanwege het mooie weer goed geboerd met het festival), want de zang is belangrijk. We gaan beroeps worden!” De werkelijkheid was iets weerbarstiger dan het zo klonk maar we hadden een goed begin: een halve pagina in Muziekrant Oor en daardoor meteen al wat aanvragen voor optredens.

Vóór het festival hadden we ook al heel wat afvergaderd en dat werd nog intensiever met Joost erbij. Ferdi en ik gingen verwoed verder met nieuwe liedjes schrijven en bedachten ook het plan om zelf affiches en stickers te drukken. Met die stickers plakten we alles onder, overal waar we kwamen lieten we een spoor achter. De posters pakten we achter in een Lelijke Eend en gingen daarmee alle Achterhoekse zalen af.

NORMAAL

NIEUWE ELPEE: „VERNEMSTIG TE PASSE“
DISTRIBUTIE: JOHNNY HOES BMI • P.O. BOX 70 • WEERT

DAAR ZIT
MEZIEK IN

AMUSEMENTSORKES

NORMAAL

in: **KEËNBORG**
ZATERDAG 22 NOV.
DE EIKENBOOM

We boden de zaalhouders aan om gratis op te treden en als het een succes was een tweede optreden voor de dubbele gage, dus $2 \times f 400 = f 800,-$.

Dit werkte als een trein. We kregen daarnaast ook aanvragen van alle plattelandsjongerenverenigingen (pfff, wat een woord), zowel katholiek als protestant. Zodoende speelden we al snel een paar keer in de week. Dat ging trouwens met een bizarre optocht in het eerste begin. Voorop reed Metten Tone op een bejaarde Sparta 200 cc, in een lange leren jas met klompen aan en een pothelm op. Daarachter reed ik in een besteleend met de zanginstallatie, gevolgd door Brekken Jan in een Volvo kattenrug-bestel met het drumstel, Willem met een Opel Rekord en Ferdi in (ook) een Lelijke Eend. En dan ook nog stoppen bij elk Grolsch uithangbord! Het was maar goed dat we niet zo ver hoefden te rijden. Al snel konden we ons een busje veroorloven. Een Ford Transit (met dubbel lucht achter), waarvan de remmen het niks te best deden. Met de kwast mat zwart geschilderd en achterop een grote

doodskop en de kreet 'Kiek Uut'. Met de kwast mat zwart geschilderd en achterop een grote doodskop en de kreet 'Kiek Uut'. We moesten ook al snel verder van huis, de provincies Overijssel en Drenthe werden veroverd en we speelden dat jaar zelfs al een keer in Stadskanaal.

Fort Transit

V.l.n.r. Joost Carlier, Willem, Ferdi, Ben, Jan †, Metten Tone †, Marcel.

Fort Transit

Bestel Eend

Volvo Kattenrug

Sparta 200 cc

Dat sprak zich snel rond. Natuurlijk moesten we een plaat gaan maken. In die tijd was er maar één producer die én succesvol was, én Rock&Roll maakte: Peter Koelewijn. Vooral ‘Mij oh mij’ vonden we een goed nummer. Díé moesten we dus hebben.

We werden op het kantoor van Phonogram uitgenodigd. Daar werd een aardig toneelstukje opgevoerd. Peter deed net alsof hij nooit van Normaal had gehoord en wij bliezen nogal hoog van de toren door van alles te roepen wat we NIET wilden. Geen slijmnummers, geen censuur enzovoort. „Nou, nou”. zei Peter, „wát een praatjes. Je bent Mick Jagger niet. Annie,” (ik weet zeker dat ze niet zo heette) vroeg hij aan zijn secretaresse, „wil je even op mijn rug krabben? Ik heb daar jeuk.” De secretaresse acteerde vrolijk mee en ging achter Peter op een laag krukje staan en krabde hem op de rug. We maakten een afspraak om in de grote Phonogramstudio live tien nummers in te spelen. Daar zou Peter een A- en een B-kant uitkiezen. Zo gezegd, zo gedaan. De enige twee nummers die geschikt waren (dat wil zeggen: die niet helemaal stijf stonden van de schuttingtaal) bleken ‘Smear as ‘n jagdhond’ (A) en ‘t Is kloot’n hier’ (B).

„Maar die schuttingwoorden kunnen niet”, zei Peter, „dan worden we niet gedraaid.” Dus ‘Smear as ‘n jagdhond’ werd ‘Hels as ‘n jagdhond’. De B-kant stak ‘m niet zo nauw. De opname van de twee nummers was in Den Haag. Dat was zo gepiept, in een paar uur. Ik had, vond ik zelf, een mooi ontwerp gemaakt voor de hoes en een paar weken later was de release.

We werden ontboden op het hoofdkantoor van Phonogram, ergens in Amstelveen in een enorm nieuw gebouw in een buitengewoon deprimerende omgeving. Allemaal nieuwbouw, beton en uitsluitend rechte lijnen. Daar werden we ontvangen door een strenge meesteres die van onze leeftijd was. Kathleen Warners, een super lekker wijf. Ze begon ons van alles te onderwijzen, op een zeer autoritaire toon. De tien geboden voor beginnende bandjes:

1. Nooit collega-artiesten afkraken.
2. Altijd beleefd en vriendelijk tegen mensen die je eventueel gaan interviewen.
3. Te allen tijde beschikbaar zijn voor de media.
4. Als er een keuze was tussen media-optredens en optredens in den lande dan gingen media altijd voor.
5. De platenmaatschappij bepaalt te allen tijde wat je wel of niet moet doen. De andere 5 ben ik vergeten. Wat een arrogantie! We hebben ons heel secuur en zorgvuldig aan géén van al deze adviezen gehouden... en hebben daar geen moment spijt van gehad! Johnny Hoes had de business veel beter in de smiezen.

De single is nog tot in de tipparade gekomen maar werd geen hit. De verkoop die er voor zorgde dat we tipparade bereikten was uitsluitend vanwege de B-kant, “t Is kloot’n hier’. Die zat in alle jukeboxen in Oost-Nederland en werd vaak gedraaid.

Peter Koelewijn belde een paar maanden later. Hij vond dat het té Achterhoeks was. Wij vonden juist dat we de tekst niet hadden moeten aanpassen. Het was niet Achterhoeks genoeg! Peter stelde voor om het in het Engels te gaan proberen. „Ja, dan moet je even geduld hebben. We hebben net bij Johnny Hoes een plaatje opgenomen en willen even afwachten wat dat gaat doen.” Dat plaatje was dus ‘Oerend Hard’. We hebben later nog wel eens met Peter gewerkt. Altijd prima mee op kunnen schieten.